

Francije, Italije in Rumunije ter popolno odpoklicanje tujih armad iz teh ozemelj. Popraviti se morajo krivice, storjene posameznim narodom in državam. (Tukaj misli lord Zorž na krivice, ki jih je bil storila Nemčija raznim državam tekom vojne.) To je temeljni pogoj stalnega miru. Franciji se mora popraviti škoda, napravljena v vojni leta 1870-1871. Če sedanji vladajoči krogi Rusije nastopajo po svoje brez ozira na zaveznike, tudi nimajo sredstva, da bi zabranili nesrečo, ki bo Rusijo gotovo zadela. Potrebna je za vse poljske pokrajine neodvisna Poljska. Razkosanje Avstro-Ogrske ne spada k angleškim vojnim ciljem. Avstro-ogrsko narodnosti pa morajo dobiti resnično avtonomijo. Tudi italijanske zahteve po združenju njih rojakov se morajo izpolniti. Isto velja i za Rumunijo. Če se bodo izpolnile te opravilne zahteve, bo Avstro-Ogrska moč, ki bo pospešila mir in svobodo Evrope, dočim je sedaj samo orodje obsojvedne pruske vojaške sile! Anglija tudi nima ničesar proti obstoju Turčije s Carigradom kot glavnim mestom, a zahteva se za vse ladje prost prehod iz Črnega v Sredozemsko morje. Nadalje zahteva Anglija, da dobio narodi turških pokrajin: Arabije, Armenije, Mezopotamije, Sirije in Palestine posebne narodne slobodščine. O bivših nemških kolonijah naj odloči posebna komisija, ki se mora ozirati na želje prebivalstva teh pokrajin. Anglija hoče stalen mir, a se morajo v letošnje poprej izpolniti trije pogoji: Varovati se mora veljavnost sklenjenih pogodb, uveljaviti se mora pravica samoodločevanja narodov in omejiti se mora oboroževanje ter možnost zopetnega izbruha vojne.

Francoski ministrski predsednik pa je isti dan izjavil, da se hoče Francija v družbi z Anglijo, Italijo in Ameriko boriti naprej do popolne zmage in do poraza Nemčije.

Iz tega je razvidno, da je malo upanja, da bi se sedaj sklenil mir, kakoršnega si želi Nemčija. Vprašanje o samoodločbi narodov bo igralo pri mirovnih pogajanjih, ali se že ista vršijo sedaj ali kaj pozneje, najvažnejšo vlogo. Ruska vlada vstraja pri tej zahtevi, istotako tudi Anglija. Stališče Nemčije in Avstrije glede samoodločbe narodov še ni popolnoma jasno označeno. Upamo pa, da bodo naši državniki v tem vprašanju celo prekosili naše sovražnike in bodo dovolili Slovanom in drugim tlačnim narodom iste pravice kot Nemcem i Madžarom. Slovani smo v vsakem oziru tekom cele vojne izvrševali v polni meri svoje domovinske in državljanske dolžnosti in torej smemo s popolno pravico zahtevati svojo narodno samostojnost in svobodo. Mi Jugoslovani smo bili in hočemo vedno ostati zvesti habsburški vladarski hiši, a dati se nam mora zaželjena svobodna Jugoslavija pod žezlom cesarja Karla I.

Nove ravnalne cene za vino.

Glede cen za vino nas je prosilo več vinogradnikov, naj se enkrat pojasnimo v „Slov. Gospodarju“, kako je razumeti ravnalne ali primerne cene, ki jih je določila dunajska osrednja komisija. V naslednjem prinašamo strokovnjaški spis kranjskega kletarskega nadzornika g. B. Skalicky. Priznani strokovnjak piše:

Dunajska centralna komisija za preskušanje cen je dosedanje ravnalne cene za vino razveljavila in je v vseh avstrijskih deželah določila sledeče nove ravnalne cene za srednje vino:

Za srednje vino avstrijskega izvora pri prodaji po pridelovalcu od kleti pridelovalca za hektoliter 300 K.

Za srednje vino avstrijskega ali ogrskega izvora pri prodaji v vseh kronovinah izvzemši Češke: a) za veletrgovino: za vino v sodih belo 375 K, rdeče 395 K za hektoliter; za vino v steklenicah po sedem desetink litra belo 4 K 20 v, rdeče 4 K 30 v za steklenico;

b) v gostilni ali v nadrobni trgovini: vino iz sodov, belo za liter 4 K 60 v, rdeče 4 K 80 v; za vino v steklenicah po sedem desetink litra, ako se prodaja gostom za porabo v gostilniškem prostoru, belo 5 K 80 v, rdeče 5 K 90 v za steklenico, ako se pa prodaja čez ulico, oziroma v trgovini na drobno, belo vino 5 K, rdeče 5 K 10 v za steklenico.

Za vino, ki ga toči pridelovalec „pod vejo“, je določena cena 3 K 20 v za liter.

Za srednje vino se smatra vino, ki je po izgledu, duhu in okusu brez napak in ima kot belo vino 9-10, kot rdeče vino (črnina) 10 do 11 volumnih, t. j. prostorninskih odstotkov alkohola. Za vina, ki so šibkejša kot srednja, veljajo pri prodaji po pridelovalcu od njegove kleti naslednje ravnalne cene:

Ako ima belo vino 8-9, oziroma rdeče vino 9-10% alkohola, 270 K za hektoliter; ako ima belo vino 7-8, oziroma rdeče 8-9% alkohola, 240 K za hektoliter; ako ima belo vino 6-7, oziroma rdeče 7-8% alkohola, 210 K za hektoliter; ako ima belo vino 4-5, oziroma rdeče 5-6% alkohola, 150 K za 1 hektoliter.

Za vino iz naravnost rdečih, ameriških vrst grozdja, n. pr. Izabela, ali pa iz drugih manj vrednih sort je določena cena 100 K za hektoliter.

Kakšen razloček je tedaj med prej postavljenimi in sedanji ravnalnimi cenami? Prej postavljena cena za srednje vino je bila za pridelovalca pri nas enaka kot sedaj, t. j. 300 K za hektoliter od kleti. Ni pa bilo povedano, kaj da je razumeti pod izrazom srednje vino. Sedaj nam predpis jasno pove, kaj da je razumeti pod srednjim vinom, namreč vino brez vseh napak, ki ima, ako je belo, 9-10, ako je pa rdeče ali črnina 10-11 prostorninskih ali volumnih odstotkov alkohola. Naša boljša, pozno trgana bela vina so letos gotovo dosegla in celo prekoračila to množino alkohola (9-10%). Rdeče vino ali pa črnino bo pri nas redkokje dobiti, da bi imela nad 10% alkohola, tedaj bo redkokje mogoče zahtevati za njo na podlagi predpisanih cen po 300 K za hektoliter. Največ bo pri nas dobiti rdečega vina z 9-10% alkohola, za katerega pa je določena cena 270 K za hektoliter.

Iz vsega tega vidimo, da so vinske cene, določene z novo naredbo osrednjega urada za preskušanje cen, za pridelovalca znatno znižane.

Cene pa, ki veljajo za vinskega trgovca in za gostilničarja, oziroma za nadrobno trgovino, so bistveno drugače urejene kot s prejšnjo naredbo.

Medtem ko je smel trgovec ali gostilničar po-

zapaziti vse te malenkostne pomanjkljave koj na prvi pogled. Lepo mi je odgovoril in me dobro podučil tako-le:

„Če imate nalog pregledati več regiment, si morate celo inšpekcijo razdeliti. Jaz n. pr. pogledam pri vsaki stotnji na kaj drugega. Si določim: Tukaj bom zasajal oči samo v knofe, tamkaj le v puške, zopet drugod samo v nahrbtnike itd. Pri tem tako razdeljenem opazovanju takoj zapazim: Halt! Temu možu manjka to, onemu to itd. Seveda, častniki in ljudje mislijo, da sem vsegaviden, če zalotim enega pri pomanjkljivih knofih, drugega pri predolkih lasih itd.“

Judje so ga čislali, spoštovali, da, naravnost sboževali kot preroka. Kar so za nas Slovence Marijine božje poti, je bila Sadagora, gradič čudotvornega rabija, za žide. Romali so k njemu na tisoče, da so poslušali iz njegovih prerokskih ust nauke in nasvete. Prerok je bil seveda bogatin in stanoval je v lično bogatem gradiču kot kak malik. Ko je zatisnil stari čudotvorec pred leti oči, je prešla njegova vsemodrost in vseveda na njegovega nečaka. Ta je bil star tedaj, ko je izbruhnila vojna, komaj 17 let, a kljub mladosti je bil mali bog bukovinskega židovstva. Prerokski stolec so mu izpodmaknili Rusi, ki so leta 1914 zasedli Sadagoro. Čudodelnik jih ni čakal v svojem kraljestvu, ampak jo je potegnil na Dunaj, kjer se menda danes kramari ter trži svojo v zvezde kovano modrost. Rusi so mu oplenili njegov gradič do golih reber. Sploh vsa Sadagora je izpela močno vsled ruskega napada.

V tem mestu je velika ulanska vojašnica, ki je vsled sovražne zasede močno poškodovana. V leto razdrapano kasarno so vtaknili naše vojaštvo z nalogo, da si naj mi sami razvaline popravimo in poprpamo.

Oberst se je nastanil s celim stabom v šoli. Tukaj se je začelo po dveletni vojni vežbanje ter ekserciranje, da so pokale vsakemu kosti. Stari se je zaklel, da nas bo preustrožil v vzor-vojake. Vsako jutro sem spremljal gospoda na vežbališče, kjer se je zadiral in zmerjal častnike in vojaštvo. Obučeval sem pogostokrat našega očca, kako je zapazil na vežbališču že od daleč vsako nerodnost. Komaj se je prijezdila h kaki kompaniji, pa je že kričal na njim oddaljenosti:

„Temu možu manjka knof!“

„Ta ima predolge lase!“

„Oni nima pravilno zvite očeje itd.“

„Sem se ojunačil in ga vprašal, kako da on li-

zapaziti vse te malenkostne pomanjkljave koj na prvi pogled. Lepo mi je odgovoril in me dobro podučil tako-le:

„Če imate nalog pregledati več regiment, si morate celo inšpekcijo razdeliti. Jaz n. pr. pogledam pri vsaki stotnji na kaj drugega. Si določim: Tukaj bom zasajal oči samo v knofe, tamkaj le v puške, zopet drugod samo v nahrtnike itd. Pri tem tako razdeljenem opazovanju takoj zapazim: Halt! Temu možu manjka to, onemu to itd. Seveda, častniki in ljudje mislijo, da sem vsegaviden, če zalotim enega pri pomanjkljivih knofih, drugega pri predolkih lasih itd.“

Stari je bil zvit po lisiče. Meni je zaukazal na navaden delavnik sv. mašo s pridigo na prostem pri 27 stopnjah mraza. Sem menil, da se mi morajo posmoditi nšesa, nos ter prsti, pa sem preстал le preizkušnjo brez vsake osmole jaz, častniki in vojšvo. Muštral nas je gospod z neizprosljivo strogostjo cele tri tedne, da smo stali kot sveče ravno in se vedli vsi mirovno vojaško. Iz delavcev smo se prelevili v snegu in mrazu v vojake, ki bi se bili lahko kosali, kar se tiče kretanja, s samo dvorno stražo cesarskega Dunaja. Strogost in pokorščina ste dve prekli, s katerima se oklesti s časom vsak nered in nepotrebna razvada.

Ze zgoraj sem bil omgnil, da je v bližini Sadagore bukovinska prestolnica Černovice. Za našega vežbanja v Sadagori sem večkrat posetil to lepo mesto. Leži ob Pruthu in je pozidano na in krog holma. Notranjščina mesta je lična, snažna in prikupljiva. Zastopane so v mestu vse avstrijske narodnosti; govori se pa izvečin le nemški.

Največji ter trajen utis je napravila na mene palača čerNoviškega metropolita in pravoslavna katedrala. Cela ogromna stavba je stala državo na milijone. Pravoslavni popje so bili z menoj prijazni in so mi razkazali vse zanimivosti in dragocenosti in povabili so me celo k svoji mizi, kjer sem nezabno dobro jedel, pil in se pristrčno zabaval.

prej pribiti k nakupni ceni gotove odstotke kot zaslužek, se mu zdaj brez ozira na nakupno ceno prodajne cene za vino naravnost predpisujejo. Seveda so te cene le ravnalne in zato se smejo prekoračiti, ako more prodajalec, boditi da je pridelovalec, trgovec ali gostilničar, to zvišano ceno primerno utemeljiti, oziroma zagovarjati. Zlasti bo pa lahko zahteval vinogradnik primerno višje cene za fina, sortirana bela vina, ki imajo gotovo nad 10 volumnih odstotkov alkohola. Takih vin bo letos precej, posebno tam, kjer se niso vinogradniki s trgatvijo prenačili. Podpisani je sam v novomeški državni trtnici, ki leži na mestnih njivah, pridelal mošt, ki je kazal 20% sladkorja, kar odgovarja 12% alkohola. Seveda je bil ta mošt iz finih vrst, pozno potrgane-ga grozdja.

Ker so tedaj vinske cene sedaj urejene po množini alkohola, ki ga vino vsebuje, je treba tudi to stran nekoliko pojasniti.

Iz sladkorja v moštu se razvija pri kipenju alkohol. Ako ves sladkor pokipi, ima vino več alkohola, kakor če le deloma pokipi in če ostane vino še sladko, kot se je to letos pri mnogih naših finih vinih zgodilo. Taka sladka vina po nižjih cenah zahtevati bi bilo nepravilno. Sladkor se v tem slučaju mora preračunati na alkohol, pri čemer se vsak odstotek sladkorja računa za 6 desetink % alkohola.

Iz enega kilograma sladkorja v moštu se namreč razvije pri kipenju približno pol kilograma ali 6 desetink litra alkohola. Mošt, ki je n. pr. kazal po klosterneburški moštni tehtnici 15% (t. j. 15 kilogramov sladkorja v 100 litrih mošta), bo dal, kadar bo popolnoma pokipel, vino, ki bo imelo 15krat šest desetink, t. j. (15krat 6 je 90 : 10) 9 prostorninskih (volumnih) % alkohola, ali drugače rečeno, 9 litrov alkohola v 100 litrih vina. Tako belo vino, če je si-cer brez napak, bi smel tedaj prodajati vinogradnik po 300 K hektoliter od kleti, vinski trgovec na debelo po 375 K hektoliter, gostilničar pa po 4 K 60 v liter.

Rdeče vino v tej kakovosti bi smel vinogradnik prodati samo po 270 K hektoliter, seveda tudi vinski trgovec in gostilničar primerno ceneje kot belo.

Kdor ima moštno tehtnico in je mošt tehtal, ta si bo tedaj lahko izračunal, koliko alkohola da ima njegovo vino in po čem ga sme prodajati.

Kdor pa tega ne ve, mora alkohol v vinu določiti.

Najbolj zanesljivo ali natančno se določa alkohol v vinu s pomočjo destilacije ali pa s pomočjo ebulioskopa. Na ta način alkohol določati pa zlasti vinogradnik ne bo mogel, ker je k temu treba ne le potrebnega znanja, temveč tudi dragih aparatov.

Za to so kompetentna kmetijska preskušališča (n. pr. v Ljubljani in v Gradcu). Tudi podpisani je pripravljen, kolikor mu čas dopušča, proti primerni odškodnini prevzeti tako natančno določanje alkohola v vinu. (Opomba uredništva: Stajerski vinogradniki se lahko v tem oziru obračajo na deželno kmetijsko šolo v St. Juriju ob južni žel., na vinarsko šolo v Mariboru, ali pa na državnega kletarskega nadzornika g. Riharda Petrovan v Mariboru.)

Za navadno pa bode zadostovala priprosta naprava, ki jo pod imenom vinomer ali vinometer prodaja Kmetijska družba v Ljubljani. Z vinometerom se da vino na alkohol preiskati jako hitro, v par minu-

Černovice zaslužijo res, da si jih človek vsaj enkrat ogleda. Pač pa je moralno življenje za časa vojne pod ničlo. Ni čuda, ker leži mesto oddaljeno od fronte komaj dobrih 12 km in je zbirališče vse moške in ženske propalosti. Več žrtev nego vsi bukovinski boji so zahtevale in požrle v tej vojni Černovice.

Iz Sadagore so nas odposlali ob bukovinsko-rumunsko mejo, v selo Buda-Mahala. Tukaj ob rumunski meji sem našel meni nerazumljivo mešanico. Navadno ležijo po dve vasi jedna tik druge; jedna je čisto rusinska, druga rumunska. Prebivalci že bivajo stoletja skoro skupaj, a Rumun ne razume Rusina, Rusin ne Rumuna, pa vendar le izhajajo, se ne zatirajo med seboj in se ne sovražijo. V te naselbine bi naj poromali v šolo naši Nemci, da bi si zasajili v srce, kaj se pravi: Ne zatiraj sosedu, če tudi ti ni brat po jeziku in mišljenju.

Ob rumunski meji je poveljeval svojo brigado dolgo časa znani oberst Papp. Ko smo dospeli tjakaj mi, je odšel Papp na dopust; vodstvo ondotne bojne črte je prevzel za 21 dni naš stari. Dva bataljona našega polka sta zasedla postojanke, stab pa se je nastanil v rumunski vasi Mahala.

Rusi so bili oddaljeni od naših zakopov več nego 1000 korakov, radi te razdalje je vladal mir med obema strankama. Tuintam je počil kak strel iz topa, da nas je opomnil: še ni prifrčal iz Noetove barke vojne mirovni golobček.

Postojanke so bile izkopane vzorno in lepo ofusno opremljene. Jarki strelski kot dohodni so bili vsi prepleteni z vrbovim šibjem. To pletenje pa ni bilo izvršeno po vzoru naših plotov, ampak naravno: ametno z raznimi okraski iz rdečih, rumenih in belih šib. Častniške podzemeljske kolibe so bile urejene skoro razkošno in razsvetljene električno. Ta električni tok je bil napeljan po kablju pod zemljo iz Černovic.

(Dalje sledi.)

lah, seveda ne tako natančno kot s prej imenovanimi aparati in je napaka do 1% alkohola in se brez lahke mogoča.

Razne politične vesti.

Avstrijska državna zbornica bo baje sklicana na 22. jan. Tudi v tem zasedanju čaka zbornico ogromno dela, kajti vlada ji bo predložila celo vrsto važnih zakonskih predlogov. Govori se tudi o raznih bodočih spremembah na ministrskih sedežih. Koliko je resnice na tem, bo pokazala bližnja bodočnost. Proračunski odsek avstrijske državne zbornice bo baje imel svojo prvo sejo v tem letu dne 16. jan.

Avstrijske delegacije bodo sklicane v drugi polovici meseca januarja. Armadni odsek avstrijske in ogrske delegacije bo pa baje sklican že na dne 14. jan.

Vsenemški poslanec Wolf in pruski poslanec dr. Wildgrube prirejata po avstrijskih mestih agitacijo shode proti sporazumnemu miru. Poslanec Wolf hujska na teh zborovanjih proti slovenskim zahtevam, Prus Wildgrube pa navdušuje vse nemce in nemške zagrizence za nadaljevanje vojske, in proti nameravanemu miru. Prihodnje dni se bodo vršili taki shodi tudi v Gradcu in v Mariboru. Naši nemškutarji in vsenemški pohlepneži odrekajo Slovanom narodne pravice in zahtevajo, naj ostanemo na vse veke sužnji Nemcev in Madžarov. Hujskanje proti miru in za nadaljevanje vojske je na vsenemški strani vedno večje. Ti ljudje se iz slepega sovraštva proti vsemu, kar ni nemškega, potegujejo za to, da bi se krvava vojska nadaljevala, da bi narodi izkrvavili in bi prišlo do gospodarskega poloma, samo da bi bilo uresničeno njih upanje po svetovnem gospodarstvu. Čudimo se, da avstrijska vlada dovolji, da se ljudstvo na shodih hujska za vsenemške načrte in da smejo celo tuji agitirati po avstrijskih mestih za nadaljevanje vojske, proti sporazumnemu miru in proti pravici samoodločevanja neemških narodov. Kaj bi neki storila nemška vlada, če bi avstrijski slovenski poslanci šli v Nemčijo agitirati za uresničenje slovenske misli?

Na Hrvaškem pridobiva misel za ujedinjenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v skupno samostojno državo vedno več tal. Zagrebška duhovščina je podpisala jugoslovansko deklaracijo; njej se sledili volilci mesta Varaždin in veliko število mest, trgov in občin. Madžari bi radi prisilili hrvaške delegate, da bi se izjavili proti deklaraciji, ti pa so to zahtevo odklonili. Misel ujedinjenja prevladuje vedno bolj. Jugoslovani se vedno bolj bližamo uresničenju velike naše misli.

V Pragi so na dan sv. Treh Kraljev zborovali voditelji češkega naroda, vsi češki državni in deželni poslanci. Sklenilo se je, da Čehi prekoslej vstrajajo pri svoji državnopravni izjavi z dne 30. maja 1917, v kateri se je zahtevalo, da se mora obnoviti v okvirju Avstrije staro češko-slovaško kraljestvo. Zahteva se samoodločitev narodov.

Na Ogrskem pridobiva nasprotstvo proti Avstriji vedno več tal. Ministrski predsednik Wekerle je sestavil program, po katerem bi Madžari dobili svojo lastno samostojno armado in svojega vojnega ministra. Nemški poveljevalni jezik bi se naj odpravil; skupen bi ostal samo še generalni štab. Kakor v vojaškem oziru, tako stremijo Madžari tudi za to, da bi se čim bolj osamosvojili tudi v gospodarskih zahtevah. Minister za prehrano grof Hadik je odsto, il, ker ni zadovoljen z ugodnostmi, ki jih je dala ogrska vlada Avstriji glede dobave žita in drugih živil. Hadik celo zahteva, da bi naj Avstrija sama dala klavno živino, ki jo rabi armada na italijanskem bojišču. Ogrji plačajo k skupnim državnim potrebščinam samo 36,4%, Avstrija pa 64,6%. Pravie pa bi pri državni upravi radi imeli Madžari kar 64,6%.

Na Španskem bodo imeli prihodnji mesec nove volitve v državni zbor. Kralj Alfonz je razpuštil državni zbor, kateri ni maral več dovoliti vladi državnih potrebščin. Prostozidarji in prekucuhi so baje dobili iz Francije in Amerike več milijonov za volilni boj. Tudi katoliška stranka se prav pridno pripravlja za ta boj.

Savinjsko okrožje Zveze slovenskih deklet.

Takšnega dneva, kakor je bil 6. januar, že dolgo ni videlo Savinjsko okrožje slov. deklet. Može je že kdo mislil, da je že zaspalo sanje pravičnega a ta dan je pokazal, da še živi. Vkljub hudemu mrazu in vetru, ki je metel ta dan s ne gom, so prihitela zavejna slovenska dekleta iz raznih župnij Savinjske doline v prijazni Sv. Peter, kjer se je vršil dekliški shod združen z občnim zborom. Treba je samo bilo naznaniti, da prideta poslanec g. dr. Korošec in priljubljeni organizator mladine g. dr. Hohnjec, in navdušenja za shod ni manjkalo.

Ob 9. uri je bilo cerkveno opravilo. Pridigoval je g. dr. Hohnjec, sv. mašo pa je daroval g. poslanec dr. Korošec. Po sv. opravilu je bilo zborovanje v natlačeno polni dvorani Društvenega doma. Prvi je govoril g. dr. Korošec, ki je z jasno in odločno besedo razpravljal o trpljenju jugoslovanskega naroda, o njegovih velikih ciljih in prelepih upih. Navduševalen je bil tudi govor vlč. g. dr. Hohnjeca, ki je govoril o nalogah, ki jih ima ženstvo, zlasti ženska mladina izvršiti v se danjem velikem času. Predsednica Marija Drev se je v imenu zbranih zborovalk zahvalila vlč. gg. govornikom in nas opominjala, naj bi dekleta Marijinih družb in Dekliških zvez bile zglede drugim in naj bi sploh slovenska dekleta delala čast našemu narodu, nikjer pa ne sramote. Kerlih Francika iz Sv. Petra je orisala lepoto Marijinega znaka, pred katerim naj bi izginle vsake druge lepote. Jospina Škrbec iz Vranskega nas je navduševala za oprostitev našega na oda, kar je že v pr. roskem duhu opeval rajni pesnik Simon Gregorčič. N-za Perc iz Celja je v ognjevitih besedah pozivala dekleta na delo za jugoslovansko deklaracijo. Tanica Julijana Ocvirk je podala kratko poročilo o delovanju Savinjskega okrožja. Na to je sledila volitev odbora. Na želje zborovalk se je potrdil stari odbor.

Da se je zborovanje tako veličastno vršilo, se moramo razen vlč. gg. govornikov zahvaliti tudi vlč. g. dr. Jančiču, ki so nam preskrbeli prostor, ter nas razveseljevali s petjem in z godbo, s kakoršno se ne more ponasati cela Spodnja Štajerska. Pod spretnim vodstvom g. kapelnika so pro izvajali zares krasne točke v cerkvi, kakor pri zborovanju, da se nam je dozdevalo, da smo na kakšnem mestnem koncertu, ne pa pri Sv. Petru.

Z navdušenostjo smo se razšle, in vsaka si je želela: Dal Bog se več takih dnevov!

Redenske novice

Nov lavantinski kanonik. Cesar je imenoval Spirituala v mariborskem bogoslovju č. g. dr. Marka Vraber za kanonika lavantinskega stolnega kapitelja. Novi kanonik je bil rojen 9. oktobra leta 1877 v župniji Kapla, graške škofije, v mašnika posv. čen 1. 1901.

Bela žena. V Zagrebu je dne 24. decembra umrl mizar Josip Dušič, oče č. g. Josipa Dušiča, kaplana v Trbovljah. Naše odkrito sožalje!

Murpoljske Slovenke za ujedinjenje Jugoslovanov. Načelniku Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošcu so poslale vrle slovenske mladenke in žene iz Bučočev v Murskem polju naslednjo izjavo: Čitajte izjave naših zavednih rodoljubk v Ljubljani in po drugih slovenskih krajih, nas navdaja iskrena domovinska ljubezen in želja po bližajoči se svobodi. Da, tudi me murpoljske Slovenke slovesno izjavljamo ter pred širnim svetom priznavamo, da želimo ujedinjenja našega slovensko-hrvaško-srbskega naroda pod habsburškim žezlom. — Usodepolna vojska nam s kruto silo grabi naše ljubljene može, očete in brate, a kljub temu nas doma ostale napadeta beda in trpljenje. Kri naših mož in mladeničev in trpljenje nas slovenskih žen in deklet, bodi nam odkupnina za rešitev našega ljubljenega naroda. Zategadelj zahtevamo kot varuhinje slovenskega doma v svojem imenu kakor v imenu naših dragih bojnikov in otrok, za naš že dolgo tlačeni narod ujedinjenja, samostojnosti in neodvisnosti. Izrekamo tem potom najlepšo zahvalo našim vrlim narodnim poslancem za njih trud in neustrašnost ter jim želimo nad vse srečen uspeh v novem letu! — Bučočevci, dne 2. januarja 1918. — Lojzika Domaniko, Lojzika Kosi. Sledi 120 podpisov žen in deklet občine Bučočevci.

Starotrške Slovenke za samostojno Jugoslavijo. Z občudovanja vrednim navdušenjem so se izjavile za majniško deklaracijo naših poslancev tudi žene in dekleta starotrške župnije. Namesto mož, očetov in bratov, ki se vedno krvavijo na bojišču za milo očetnjava, so storile žene in dekleta, kar bi sicer storili naši junaki. Kot zveste varuhinje slovenskih domov prošile v izjavi naše vrle poslance, naj zastavijo vse svoje sile za uresničenje dr. Krekove ideje: za samostojnost mile Slovenije pod močno rodo ljudomilnega cesarja Karla I. Ob tej priliki so darovale za Tiskovni dom v Mariboru kot dobrotnik 201 K. Slava jim!

Za jugoslovansko deklaracijo so se že izjavile naslednje slovenskoštajerske občine: Bežina, okolice Konice, Gomilsko, Koberje, Solčava, Grajska vas, Frankolovo, Brezje, Ljubnica, Ivaniševci pri Redgovi, Dolna pri Ptuj in vse občine raihenburške okolice: Anže, Armaško, Blance, Brezje, Gorica, Senovo, Raztez in Stolovnik. Društva: Zveza jugoslovanskih železničarjev podružnica Maribor in trboveljska društva: Orel, Bralno društvo, Jugoslovan-

ska strokovna zveza, Dekliška Zveza in vse druge katoliško-narodne organizacije v Trbovljah. — Za jugoslovansko deklaracijo se je izjavila tudi obč. duhovščina braslovške dekanije in posojilnica v Križevcih.

Za Jugoslavije se je izrekla tudi občina Dolna pri Ptuj, največja v župniji Sv. Trojice v Halozah, s sledečo izjavo: „Z veseljem pozdravljamo podpisani občinski odbor deklaracijo poslancev Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 za združenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v samostojno državo pod habsburško krono. V tem stojimo vsi kakor en moč z našimi poslanci, ker gledamo kot kmetje vsak čas z ogorčenjem, kako nam v našem okraju reka Dravinja razdira njive in trga travnike, a štajerska vlada se ne zmeni za naše potrebe, med tem ko dobro vemo, da so povsod tam, kjer prebiva nemškutarski kmet, vode regulirane in je dovolj cest in železnice; v jugoslovanski državi pa so nam zagotovljeni pogoji za kmetijski gospodarski napredek in za naše narodne pravice. Tudi izreka odbor prav srčno zahvalo našemu presvitemu cesarju Karlu I. in papežu Benediktu XV. za neumorno prizadevanje, da bi kmalu prišel konec strašni vojni in nastopil za Avstrijo časten in za vse narode pravičen mir. Občina Dolna, dne 27. grudnia 1917.“ Sledijo podpisi župana in vseh 11 svetovalcev in odbornikov. — Kot eden izmed podpisanih kmetov se pristavim k gornjemu: Kje pa ste druge občine trojičke župnije in sploh ptujske okolice? Ali ste slepi in gluhi za vse, kar delajo z nami slovenskimi kmeti ne samo iz Gradca ven, ampak še posebno ptujski okrajni zastop, ki gradi na naše stroške ceste največ le k posestvom ptujske gospode, ki z našim denarjem le pe svoje gospodari, v zahvalo za to pa nas vodi za nos, se celo postavi v službo „Štajerca“ in nas okoličane zvito v Ptuj sklicuje, da se naj udeležujemo štajerskih shodov in z občinskimi pečati vdarimo proti svojemu lastnemu narodu? Ali si bodele dali vse to še za nadalje dopasti? Vse te krivičnosti in zasramovanja slovenskega kmeta se bodo nehala, ko bomo združeni v svoji državi pod avstrijskim cesarjem. Ali vam o tem še ni oči odprl dopis slovenskoštajerskega kmeta v 50. številki „Slov. Gospodarja“ z dne 13. dec. 1917? Recimo tedaj vsi: Do sem in ne dalje! Krivic in stiskanja nam Slovincem nasproti je mera polna! Podpišimo se vsi za Jugoslavijo, ker le s skupnim nastopom bomo močni!

Naša deklaracija. Naša jugoslovanska deklaracija leži „Štajercu“ hujše v kosteh, kakor najhujši revmatizem. Izjave za deklaracijo, katere se od dne do dne množijo tako, da bodo kmalu tvorile veliko izjavo celokupnega našega naroda, prizadevajo njegovim nemškutarskim kostem in njegovi prodani duši neznosne bolečine. Da bi si jih nekoliko olajšal, bi rad zmanjšal pomen in število deklaracijskih izjav. Pravi, da danes za jugoslovansko deklaracijo glasuje par zapeljanih nevednežev, ki se jim hlačice tresejo pred vojaščino in ki mislijo, da jih bodo politični pop ali advokat od te domovinske dolžnosti rešil. No, no, junaški „Štajerc“, kje pa so tisti, ki se jim hlačice tresejo pred vojaščino? Ali so to slovenski može in mladeniči, ki so se vojskovali in se še vojskujejo na bojišču ter so se pred vsem svetom izkazali kot najboljši med najboljšimi? To so tisti mnogoštevilni Nemci in nemškutarji v Ptuj, Maribor in v drugih spodnještajerskih nemškutarskih krajih, ki so oproščeni vojaščine, ker nimajo dovolj močnih in trdnih hlač. Na nemškutarsko nesramnost pa naj naše občine, družbe, društva in posamezniki odgovorijo z mnogo- in polnoštevilnimi izjavami za našo deklaracijo. Naj se nemškutarjem le tresejo hlačice pred jugoslovansko državo!

Podel lažnjivec. „Štajerc“ si je v svoji po — ptujskem šnopsu smrdeti glavi izmislil laž, da je „Slovenski Gospodar“ vojake 87. pešpolka imenoval šnopsarje. Mi smo že večkrat pozvali „Štajerca“, da naj dokaže, kedaj smo to storili. Na te pozive „Štajerc“ molči. Dokazati ne more, ker ne „Straža“ ne „Gospodar“ tega nista nikdar storila, ker preveč spoštujeta slovenske junake slavnega našega polka, ki so na bojišču z neštetiimi čini proslavili ime našega naroda. Kljub temu ptujski šnopsarski lump laže naprej. Nemškutarstvo je globoko padlo, da prebira in prenaša tako lumparsko lažnjivi list. To so cvetke nemškutarske kulture: šnops in laž.

Okrajni glavar Weiss gre. Mariborski okrajni glavar dr. Adam Weiss pl. Schleussenburg je poklican v službovanje v ministrstvo za socialno skrb. Slovenci za glavarjem Weissom ne bomo jokali. Njegovi ožji prijatelji in svetovalci so bili protestantski pastor Mahnert, advokat dr. Mravlag, major Krammer, baron Bach, urednik Jašin in enaki „prijatelji“ Slovencev. Glavar Weiss si s svojim postopanjem ni znal pridobiti src slovenskega kmetškega prebivalstva. V začetku vojske je bilo preganjanje Slovencev ravno v mariborskem glavarstvu najhujše. Naše najboljše rodoljube so gonili v ječe, nemška poulična družal jih je tepla, suvala, opljuvala in sramotila. Glavar Weiss je vse to mirno gledal. Kdo je bil glavni krivec teh nečevnih preganjanj nedolžnih, Avstriji vedno zvestih Slovencev, bo gosp. Weiss vedel najbolje. Njemu bo tudi najbolje znano, kdo ni storil ničesar v obrambo nedolžnih žrtov in za to, da se ta nesramna preganjanja ustavi. Slovensko ljudstvo do glavarja Weissia ni imelo nič zaupanja in zato sprejema vest o njegovem odhodu